

בעזרה ש"ת

קִרְבָּה אֶל
נַפְשֵׁי גְאֻלָּה

חג הפסח תשפ"ה

♦ גליון צ"א ♦

מאמרי
הבנה
לעבודת
ליל הסדר

♦ יציאת מצרים - גם כשלא מוכנים ♦

♦ סדר מצוות החג מתוך חיבור פנימי ופשוט ♦

פיוט 'חד גריא'

עם ביאור 'נפשי גאולה' על פי דרכי העבודה הפנימית

תוכן העניינים

מאמר פנימיות ההכנה ג

סדר מצוות החג ו

חד גדיא המבואר ז

קריאת קודש

מיוחדת

מתפרסמת

בעמוד גב

עריכה ומתיבה: ר' פנחס גרינבוים: 052-7694649

עיצוב ועימוד: גפנים - 052-7648003 cmg9090@gmail.com

מאמר
**פנימיות ההכנה
והניקיון לפסח**

יציאת מצרים - גם כשלא מוכנים

ערב פסח! עובדים... עובדים... וזה לא נגמר! אחד הקשיים היותר גדולים בעבודות ההכנה לחג הפסח, היא העובדה שכמה שרק נעבוד ונעמול ונקרצף וננבור, לעולם לא נדע שאכן יצאנו ידי חובה. כמובן שאין כאן המקום לדון אודות הגדרים ההלכתיים אותם יברר כל אחד אצל מורה הוראה מובהק. אבל כאן ננסה לגשת לעניין מכיוון שונה.

ובכן, חמץ - הן זה הגשמי והן הרוחני - הוא אכן דבר שכמעט לא שייך לצאת ידי חובת ביעורו לגמרי! הלא כך אמרו לנו חז"ל מפורשות לגבי מלחמת האדם עם יצרו הרע: "אינו יכול לו!" מה היא אפוא עבודתנו אם כן בעולמנו?

על זה נאמר: אם הקב"ה עוזרו, יכול לו!

זה מה שחווינו ביציאת מצרים. פסח הוא לא הזמן לצאת ממצרים, פסח הוא הזמן בו הקב"ה מוציא אותנו ממצרים!

העבודה שמוטלת עלינו היא לעשות את עצמנו ראויים! כאשר הקב"ה רואה שיהודי רוצה לצאת ממצרים, הוא מוציא אותו! תפקידו של יהודי הוא לעמוד ולבקש: רבוננו של עולם! בבקשה תוציא אותי משם!

דבר מופלא מצינו שעד שלא מת מלך מצרים, לא זעקו בני ישראל מן העבודה. והדבר אומר דרשני. אולם יש לבאר שאכן עד אז סברו היהודים שהם צריכים לצאת בכוחות עצמם, כלומר לחזור בתשובה ולהתגבר ולצאת. אבל באמת לא זו הדרך!

יהודי צריך לקיים את מצוותו ולבדוק את החמץ עד מקום שידו מגעת, הן ברוחניות והן בגשמיות. זה מה שה' מצווה אותו לעשות! אבל מעבר לכך עליו להתפלל ולהתחנן לפני ה' שיזכה להינצל מחמץ בפסח ובכל השנה! שיזכה לצאת ממצרים ולא לשוב ולראותם עד עולם!

ואם אמור יאמר, הלא כבר הרביתי להתפלל ולהפציר, ועדיין לא נושעתי. יתבונן נא בעצמו, האם באמת התפללת? האם התפילה שלך הייתה כמו התפילה שהתפללת כאשר היית חייב להכניס סכום גדול לבנק? או שמא הייתה תפילתך מן השפה ולחוץ, רק כדי לצאת ידי חובה?!

נתאר לעצמנו חסיד העומד בפני רבו ומתנה בפניו את צערו על עניותו הגדולה. אומר לו הרבי, ארוז נא את מיטלטליך וסע לעיר רחוקה ונידחת, שם תשב ותצפה לישועת ה' כי תבוא. כמובן שלא מדובר במשימה קלה, לקום ולעזוב הכל, ואף ללכת למקום עלום בלי לדעת מה עליו לעשות שם. אבל בכל זאת פשיטא שהחסיד ירוץ לקיים את דבר רבו בששון ושמחה, הן חסיד נאמן הוא, סמוך לבו ובטוח בכוחו של הרבי לשדד מערכות. רגליו יהיו קלות אף יותר ממי שהולך לחפש לו מקום עבודה. כי ההולך לחפש עבודה, הרי הוא הולך לעשות דבר שנתון בידיו, והיה אם לא יצליח, יתייאש ויישבר.

מה שאין כן הנודד ממקומו בפקודת רבו בלי לדעת למה ומה, הרי הוא מבין ומרגיש שהוא עושה את המוטל עליו ודי לא בזה.

כאשר יהודי ניגש למלאכת ביעור חמץ מתוך ידיעה שכעת אני עושה את המוטל עלי בבדיקת חמץ ובעבודת התשובה, אבל מי שיעזור לי באמת, מי שבאמת יוציא אותי ממצרים, זה אך ורק הקב"ה בכבודו ובעצמו! ההסתכלות הזאת נוסכת ביהודי רוגע ושלווה! הוא לא לחוץ ולא מתוח מי יודע אם יצאתי ידי חובתי. נפשו שקטה ורגועה, הוא לא בידיים שלו!

כן הוא גם בעבודת ליל הסדר, מי שרק רוצה, יכול לצאת! צריך רק לסמוך על רחמי ה' ולהאמין בו בתמימות שהוא אכן חפץ להוציא אותי!

אבל לא התכוונתי כמו שצריך! לא למדתי את כל הלכות הפסח, לא למדתי את הכוונות!

ומה בכך? לו הייתה יציאת מצרים תלויה בכך, הרי שצדקו חששותיך, אבל הרי לא אתה מוציא את עצמך ממצרים, הקב"ה הוא אשר מוציא אותך! מה לך אפוא לחשוש ולדאוג?!

סדר מצוות החג

מתוך חיבור פנימי ופשוט

מצוות היום רבים הם ואי אפשר לפרט בארוכה כל פרט ופרט מהעבודות הגדולות והנשגבות שאנו זוכים לפעול בזה הלילה אשר כיום י'איר. הן בכל תנועה ובכל מנהג ישנם הרי כוונות ועניינים עילאיים למעלה מהשגותינו! ננסה רק לפתוח לן פתחא להאי פרשתא, בכללות ובאפס קצהו מעט מן המעט מיערת הדבש שזיכנו בוראנו להיכנס אליה בעצם היום הזה! ויהא רעווא שיהיו אמרינו לרצון לפני אדון כל.

כפי שכבר כתבנו בסדר עבודת היום של חנוכה ופורים, אין הכוונה לתקוע יתדות ולומר שדווקא זו היא הכוונה הראויה והרצויה, אלא אנו מביאים בזאת מחשבות והרגשות אשר כל יהודי יכול לחשוב ולהרגיש כדי להתחבר על ידם לעשיית המצוות. אמנם דברינו מיוסדים על אדני פז, הכוונות המבוארות בספרים הקדושים, אבל אין זה בדיוק כמובא בספרים, אלא העיקר הוא לתת את הכיוון שיוכל כל אחד למצוא את עצמו ולהתחבר באמת לעבודת הקודש אשר עלינו, איש איש כדרגתו וכהשגתו, ודרך פתחים אלו להיכנס להיכלות העליונים והמאירים של ליל התקדש חג!

מעוֹת חִיטִין

ההקדמה הראשונה לחג הפסח היא ההלכה המחייבת כל יהודי לתת מעוֹת חִיטִין לעניים לחג הפסח. 'פרשת הכסף' מעסיקה בימים אלו את עם ישראל כולו, מצד אחד יש את העומדים מצד המקבלים ל"ע, אשר טרודים להשיג די מחסורם אשר יחסר להם. ומאידך גיסא ניצבים אלו שביכולתם לדאוג למלא את חסרונם של הנזקקים. על כל פנים זה הוא עניין מרכזי ביותר בהכנות לחג הפסח.

ואמנם בכל חג יש את ההכנה הגשמית של רכישת צרכי החג והמסתעף, וכבר בשעה זו של ההתעסקות עם ההכנה לחג, יכולים להתחבר לקדושת החג. אבל כאן מצאנו דבר מעבר לכך, יש כאן דאגה והתעסקות רבה אודות צרכי החג.

ויש לפרש את העניין בכך שעניינו של חג הפסח הוא היציאה מתאוות הממון, להבין שה' יתברך הוא הזן והמפרנס, וכן בכל העניינים הוא החוזק והעוז שלי! עליו בלבד אני סומך ואפס זולתו! אמונה זו הרי ההיפך הגמור מ'תאוות הממון', אשר כל מהותה היא לא רק אגירת כספים לשם אגירה. אלא התוכן הפנימי של תאוה זו היא ההישענות שלי על הכסף.

זו צריכה להיות עיקר ההכנה לפסח, כאשר מחד גיסא אנו צריכים הרבה ממון להוצאות החג, לסעודות, לבגדים וכל היתר. זהו זמן בו יהודים נושאים עיניים למרום בזעקת 'מאין יבוא עזרי'. ולפתע 'צונחים' עליהם סכומי כסף מכל מיני כיוונים, פתאום מתקיימות חלוקות למיניהן והכיס מתמלא. כך אנו מתחילים להבין שלא על הכסף יחיה האדם, כי אם על החוזק האמתי שלנו, הוא ה' יתברך!

וכן מי שעזרו ה' ויש בידו היכולת לתת ולחלק, בכך שהוא מעניק ומחלק, הרי הוא מבטא את אמונתו שהכסף הזה אינו שלו כי אם מאת

ה', לכן אני מחלק לבניו אהוביו של מי שנתן לי את היכולת לכך!
זה הוא השלב הראשון של יציאת מצרים, לצאת מהכפירה של כוחי
ועוצם ידי, הן בגשמיות והן ברוחניות! אני כשלעצמי איני יכול להוציא
את עצמי ממצרים, רק ה' יתברך ביכולתו וברצונו יוציא אותי! כך אנו
מקבלים את הפרק הראשון באמונת אלוקי עולם!

שבת הגדול

בשבת הגדול הצטוונו לקחת את הכבש - העבודה זרה של המצרים -
ולקשור אותו לכרעי המיטה. היה בכך נס גדול על פי פשוטו שהמצרים
קחו שניניהם ולא יכלו לעשות להם מאומה. אך יתירה מכך היה בכך
חיזוק כח האמונה של בני ישראל.

כי הנה עיקר קליפת מצרים היא תאוות הממון, וכפי שביארנו היינו
לסמוך על הכח שלי בלי לסמוך על ה' יתברך ח"ו. וזה לא דווקא
בממון, אלא כל הישענות שהיא על דבר זולת ה' יתברך, כגון שסומך
על כישרונותיו, או שסומך על אדם פלוני שיעזרנו. כל זה הוא מכלל
קליפת תאוות הממון.

בפסח - חג האמונה - אנו יוצאים מקליפה זו ונכנסים לאמונה והישענות
מוחלטת על ה' יתברך! אנו לא מפחדים מכלום! קושרים את העבודה
זרה שלהם למיטה וישנים ברוגע! בוודאי שבערב החג מגיעים לפעמים
מחשבות מה יהיה? מהיכן אקח כסף לחג? או לאידך גיסא עולים
מחשבות, האם אכן אזכה לצאת ממצרים? לצאת מתאוותי המרובות?

הימים שבין שבת הגדול לפסח הם ימים של עבודה יומיומית, ואף יותר
מכך, לגרש את מחשבות הפחד ולהתחזק במחשבות של אמונה. לומר
לעצמנו: נכון, אני מרגיש תחושות של חשש ופחד, אבל אני דוחה

אותם מכל וכל! אני יודע את האמת שה 'יתברך יעזור לי בוודאי! עליו בלבד אני סומך ולא על האמצעים האחרים שיש לי!

גם כאשר זוכים לשפע רב ומתעוררת הרגשה 'הנה אני מסודר'. גם את המחשבות הללו אנו דוחים בכח האמונה, לצאת ממחשבות כפירה אשר במצרים מקורם ולהיכנס באמונה תמימה בה!

עבודה זו מתחילה במיוחד בשבת הגדול כהכנה לפסח, כאשר אנחנו עדיין בגלות כביכול. ויש לומר שכהיום מתקיימת בנו מציאות הגלות כאשר כל הסעודות מתקיימות באופן של ארעי, במסדרון או במטבח, ואפילו בעלי יכולת אינם אוכלים במקום הרגיל כל השנה. [כפי שסיפר הרב י"ט מקוראי הגליון החשובים, שפעם אחת הוא סעד בשבת הגדול על שולחנו של הרה"ק בעל הלהבת דוד מביאלא ב"ב ז"ע, והוא ביאר כך את העניין, שנחוש מעט את הגלות. ומעין זה איתא בשיחות הר"ן]. וענין הארעיות הוא להרגיש שאין לנו שום כח עצמי להישען עליו, מבלעדי עוזו ועזרתו!

כהיום הזה שאין לנו כבש לקשרו לכרעי המיטה, יכולים אנו לקיים את העבודה הזו בצורה פנימית על ידי עבודת חיפוש וביטול החמץ מתוך כוונה ראויה לבער מעצמי ומרשותי את כל כוחי ועוצם ידי. זהו העניין הפנימי של קשירת הכבש למיטה. המיטה היא המקום הכי פרטי ואישי, שם אני ישן ברוגע, בידך אפקיד רוחי!

הנקיון לפסה ובדיקת חמץ

זמן בדיקת חמץ היה (כמדומני) הזמן היחיד בו ראו אצל הרה"ק מבעלזא שהיה דומע. ויש לפרש את גודל העבודה שראו אצל צדיקי הדורות בזמן בדיקת חמץ. כי חמץ הוא הגילוי של היצר הרע, ואמנם הצדיקים היו נקיים ומזוככים מכל וכל, בכל זאת הלא אפילו משהו חמץ שישנו

בעומק, גם זה נחשב חמץ שצריכים לבערו. העבודה בשעת הבדיקה היא מחד גיסא לבדוק ולבער, ובד בבד להתחנן במחשבה שאכן נזכה לכך!

רבנו של עולם אני רוצה להיות קרוב אליך, אבל כל עוד שאני מרגיש את עצמי כמציאות נפרדת, הרי אני רחוק ממך! אין אני והוא יכולים לדור במדור אחד! ולאו דווקא על גאווה נאמר דבר זה, אלא על כל תחושת נפרדות מה' יתברך, אשר שם כבר אין השראת השכינה חלילה.

רבנו של עולם תרחם עלי! אני רוצה שתשרה על הבגדים שלי! במטבח שלי! בסלון! במשרד! בחדרי השינה שלי!

יש מקומות בהם אני מרגיש אותך, כגון בזמן התפילה או הלימוד, אבל כשאני הולך לישון... כשאני אוכל...

רבנו של עולם תרחם עלי! תוציא אותי מהמצרים של הגאווה שאני נתון בהם! מתחושת הישות שלי! תעשה לי נס ותוציא אותי למרות שאני לא ראוי לכך, כי הרי אחרי הכל בנך אני! והלא גם אבותינו במצרים לא היו ראויים ולמרות זאת הוצאת אותם!

בשעת הבדיקה יכוון לקיים מצוות בדיקת חמץ כתקנת חכמים, ועל ידי קיום המצווה יורד אור של קדושה בכל המקומות שאנו בודקים.

והלא הקב"ה יכול לבער את כל החמץ ואת כל היצרים מהעולם בקלות, אלא שהוא חפץ באתערותא דלתתא מציידנו. הוא חפץ שאנחנו נעשה את שלנו והוא יגמור בעדנו! הקב"ה עוזרו ויכול לו!

מתוך מחשבות אלו ושכמותם נעבור מחדר לחדר, לחפש מתוך אמונה שאני אכן הולך למצוא וה' יתברך יעזור לי לבער הכל.

שמא יש לרמז בכך את עניין עשרת הפתיתים שמצניעים בבית, להראות שאני אכן מוצא את החמץ, כן יעזרנו ה' להינצל מהקליפות ולבערם כליל!

ביעור וביטול החמץ

הזמן של שריפת חמץ, עת רצון גדול הוא להתפלל מעומק הלב שנזכה לבער מבתינו ומעצמנו את כל כוחות הרע ולהעלותם באש כליל.

יש הנוהגים לשרוף כעת גם שיירי מצוה כגון הלולב ומינוי, אשר הם המה כלי הקרב שלנו שבכוחם אנו נוצחים בקרב כמו שאמרו חז"ל. וכשם שהיה אצל אברהם אבינו שזרק על האויבים חול ונהפך לחיצים, כך נעשה גם ברוחניות על ידי מצוות הנענועים שלנו שבכוחם נשרפים כל הקליפות.

אבל עיקר הכל הוא לדעת ולהאמין שגם אם חלילה ישאר איזשהו פירור קטן נסתר, הרי הכל בטל ומבוטל! אין לי שום קשר ושייכות עם זה!

זהו נסיון ששכיח אצל בעלי תשובה שזרקו את כל העבר החשון והם עולים ומתעלים, עד שלפתע הם פוגשים חבר מהחיים הקודמים, והוא צועק עליו מה הם הזקן והפאות הללו? אתה הרי יודע היטב מי אתה ומה אתה! זהו נסיון קשה שיוכל להחזיק חזק ולא ליפול בחזרה.

אבל בכח של שריפת וביטול החמץ מקבל היהודי כח להאמין שהוא אכן מתנתק לגמרי ממצרים, מהיצר הרע, מהגאווה ומהישות, והנה הוא יוצא והופך להיות בן חורין!

מנהג מכירת חמץ לגוי

לפעמים רואה היהודי שהוא לא יכול לבטל לגמרי את כל החמץ, מה יהיה עליו אז? על זה אנו מצהירים ואומרים: לי אין שום שייכות עם החמץ כלל! כל החמץ והיצר הרע שלי, הכל שייך לגוי! אמת היא שאחרי החג אני עומד לקנות ממנו את הכל בחזרה, כי אז אני כבר אהיה מספיק בריא וחזק כדי להתמודד עם החמץ ואביזריה, אבל באמת אין לי שום שייכות עם הרע, הכל בכל מכל שייך לגוי בלבד!

כי הנה הרי בעצם זהו דבר חידוש שיכולים למכור את החמץ לגוי, וישנם בכך מנהגים שונים האם למכור חמץ בעין, או שיש להימנע מכך שלא במקום הפסד מרובה. כי ישנם שאומרים שאת הפירורים הקטנים אכן אפשר למכור לגוי ולומר שזה לא שייך אלי. אבל את החמץ בעין, את הדברים הגסים צריכים לבער בעצמנו.

אבל ישנם שאינם סוברים כך, אלא כל חמץ שהוא, אינו שייך אלי בשום אופן! יש אמנם מצוות שריפה, אבל יכולים גם למכור ולנתק מזה כל קשר. (כמובן שאין הכוונה להיכנס כאן לגדון ההלכתי והמעשי, אלא רק להציע כיוון מחשבה פנימי בנעשה. באופן כללי ידוע שאין לפסוק הלכה למעשה על פי הפנימיות, היות ואין אתנו ידע ומבין את כל הסודות. רק צדיקים כהאר"י הקדוש שידעו גם את כל ההלכות וגם את כל הסודות, יכולים להכריע בכך כמובן).

תפילת ההג

בדרך כלל מקובל להיכנס ליום טוב 'עם הנשמה ביד', אין זמן רב מדי להתיישב ולהתכונן בלימוד מיושב. אנו פותחים באמירת סדר קרבן פסח. ואמנם עדיין לא זכינו להקריב את הקרבן בפועל, אבל ה' יתברך לוקח את אמירתנו, והדיבור שלנו פועל כמו הקרבן עצמו. על ידי

אמירת סדר ההקרבה מתגלים הכיסופין שלנו לזכות לכל זאת בפועל ממש. ובכך ה' יתברך משלים את כל עבודת הלילה ומחשב לנו כאילו עשינו הכל גם בגשמיות ובחיצוניות!

לאחר מכן נעמדים לתפילת מעריב והלל. תפילה שכזו אין לנו כל ימות השנה, תיכף מתוך עבודות הנקיון וההכנות מבלי ישוב הדעת. אבל מה בכך? והרי בכל אופן אין הדבר תלוי בך אלא הקב"ה הוא אשר מוציא אותך ממצרים. כאשר אתה לא הנהגה כי אם ה', הרי שאתה יכול להגיע רחוק גם אם תישן שינה עמוקה!

כך מגלה לנו האר"י הקדוש שבתפילה זו אנו זוכים לעלות למדרגות הגבוהות ביותר! הנשמה יוצאת כעת מכל מיני קטנות, ומתעלה לקדושה הגבוהה ביותר!

אין זה משנה אם מרגישים או לא, כשם שיתכן אדם שיצא מבית כלא ולא מוכרח שהוא ירגיש תיכף ומיד את השמחה הגדולה, אלא יתכן שהיא תגיע רק מאוחר יותר, ואולי אפילו אחרי זמן רב מאוד. העיקר הוא להאמין שברגעים אלו ממש אנו יוצאים ממצרים! על זה אומרים אנו את ההלל, להודות ולהלל לה' יתברך על כך! כי בדרך כלל כדי לצאת ממצרים, צריכים עבודה רבה של שנים ארוכות, והנה כעת ה' יתברך מרחם עלי ומוציא אותי ברגע קטן מעומק הגלות עד לגובה מרומים!

(זאת יש לדעת שעצם העיסוק בהרגשות - אני כן מרגיש או לא מרגיש - זה גופא מפריע להרגיש כראוי, וגם אם כבר כן מרגיש, מאבד את זה מהר. אבל באמת הענין זה לא ההרגשה, אלא להבין מה קורה כעת ולהתחבר לזה בתמימות ובשלימות, שאכן כך היא האמת כפשוטו! עכשיו יוצאים ממצרים ואני בן חורין! הרי מי שיוצא מבית כלא לא שואל שאלות שכאלו, אני לא מרגיש, אני חלש, אין לי כח להתלהב ולהודות... ה' יתברך מוציא אותך ואתה מודה לו! הבלבול נובע מכך שלא מאמינים בפשטות שאנו נמצאים במצרים ולא מאמינים בפשטות שעכשיו אנחנו יוצאים משם. אלא חושבים שמה שהיה שנה שעברה,

כך יהיה גם בשנה הבאה, ומה יהיה איתי מכאן ולהלאה. כל אלו הם דיבורי הבל והרי זה כמו חתן וכלה שעומדים תחת חופתם והם אפופים בדאגות מה יהיה, איך נחתן את הילדים? איך נחנך אותם שלא יהיו שובבים? כל אלו הם כמובן שטות גמורה, כעת זהו לא הזמן מחשבות אלו! כך הוא גם בכל דבר שבקדושה, הדבר הראשון הוא להבין שכך היא האמת ממש! הקב"ה מצווה אותך לערוך את הסדר וככה אתה עושה! וביתר עומק, התמימות הזו גופא היא היציאה ממצרים, בכך אני מראה שאני שייך להקב"ה ולא לפרעה ותאוותיו).

אחרי התפילה שבים הביתה, והנה נעלמו כל המוחין הגדולים שקבלנו בתפילה. עכשיו צריכים להתחיל הכל מהתחלה, רק קצת יותר לאט ולא ברגע אחד. האר"י הקדוש אומר שבתפילה היה הגילוי בפנימיות, ועכשיו הולכים לקבל את זה בחיצוניות. כי על ידי שמרגיש את הדברים בפנימיות, יכול לאחר מכן לגלות זאת גם על החיצוניות ועל המעשים. הרי זה מעין דברי הבעל שם טוב זי"ע שכאשר אב מלמד את בנו ללכת, הוא מתרחק ממנו מעט, כך מקבל הילד כח ללכת בעצמו, וכך בכל פעם הולך האב ומתרחק ממנו יותר ויותר.

כי באמת גם אחרי ליל הסדר נעלמים האורות שקבלנו בליל הסדר (הם לא ממש נעלמים, אלא היות והאדם מתעלה לדרגה כה גבוהה, שוב לא נחשבות אותם המדרגות של ליל הסדר כלפי המדרגה שהוא מצוי בה כעת. כך מבואר בספרי הקבלה, והוא יסוד גדול בעבודת ה'), ועל ידי עבודת ספירת העומר, אנו מחזירים אותם ואנו הולכים וגדלים עוד ועוד!

זוהי עיקר עבודת ליל הסדר, להבין שלא רק כאשר אני לא עושה מעשים בפועל אדע שה' יתברך הוא אשר פועל הכל, אלא גם כשאני עושה פעולות, קדש ורחץ וכו', ויתירה מכך לאחר מכן בימי הספירה, גם אז אדע ואזכור שה' יתברך הוא עושה הכל! נמצא שאין כאן ירידה למצב של חיצוניות, אלא אדרבה יש כאן עליה נפלאה לגלות את ה' יתברך גם בחיצוניות, אשר זהו חידוש גדול בהרבה מאשר לגלות אותו בפנימיות!

כעת אנו מתעטפים בבגדי לבן המורים על חירות ועל מחילת עוונות ברחמים פשוטים של ה' יתברך. בזמן הזה כביכול גם ההנהגה היא למעלה היא כך. כעת לא רואים שום חסרון בעם ישראל. חשוב מאוד שלא להקפיד על שום חסרון שהוא, הן גשמי והן רוחני. ועל ידי ההנהגה הזו אצלנו בבית, כן אנו מעוררים למעלה בכפל כפליים!

ומתחילים הסדר

בדרך כלל הסדר הוא שכדי לזכות להשגת אלוקותו יתברך וקרבתו, צריכים להתרחץ קודם מצואת העוונות. אבל הלילה הזה השתנה מכל הימים והלילות! בלילה הזה על ידי הקידוש אנו מקבלים מוחין חדשים בהשגת אלוקות, ממש כמו ההבדל שבין ילד קטן לגדול!

כי באותו הזמן בני ישראל כלל לא ידעו את גודל חשיבותם אצל ה' יתברך, הם לא השיגו עד כמה ה' יתברך כביכול צריך אותם וכי אנחנו בניו אהוביו! זוהי התכלית של יציאת מצרים, ובכל מצוה ממצוות הסדר, אנו זוכים לבהירות נוספת בכך!

פותחים באמירת הקידוש, וכעת אנו זוכים להארה הנקראת הארת אימא!

כשם שיש בעולם הזה אבא ואמא, כך גם בעניין ההנהגה שלמעלה בקשר שבין ה' יתברך עם בניו, יש הנהגה בשתי בחינות אלו. ראשית מתגלה האהבה שבבחינת אימא אשר דואגת לבניה, מגדלת ומטפחת אותם. אהבה זו מתגלה בתיבות הנפלאות שאנו אומרים בקידוש: 'כי בנו בחרת ואותנו קידשת מכל העמים! אהבת אותנו ורצית בנו! כך אנו מקבלים הבנות שלא היו לנו עד כה בגודל אהבת ה' יתברך אלינו!

ורחץ

בכח הבנות אלו אנו עוברים ל'ורחץ', אנו שוטפים את כל הכלים שלנו לטהרם מכל זוהמא ולכלוך. רחיצה שנעשית בלי עבודה מיוחדת מצידנו, אך ורק בכח גילוי האהבה הגדולה שהתגלתה כעת!

שותים את הכוס בהסיבה דרך חירות, לחזק בנו את ההבנה שעל ידי שתיה קדושה זו אנו יוצאים לחירות ממש! אני כבר לא שייך לפרעה, אני שייך לה! זוהי בכללות ההארה של כל ד' הכוסות, ובכל כוס משיגים פרט אחר (ישנם ד' מוחין, חכמה, בינה, חסדים דדעת וגבורות דדעת). אולם בכלליות הענין בכל הכוסות הוא כאמור להמשיך בכל תוקף את הידיעה שה' יתברך אוהב אותי! ובכח זה נשטף ונמחה כל הרע שהיה בקרבי!

כרפס

אחרי שהתחלנו להבין את גודל אהבת ה' יתברך אלינו, אנו יכולים לפנות לכרפס. כי ראשית כל צריכים לדבר דיבורים של אהבה נשגבה כדי שלא ניפול לזרועותיו של פרעה. אבל לאחר מכן מגיע תורו של הכרפס, אשר מבואר בספה"ק שעניינו הוא מוחין דקטנות. כי באמת לא יתכן להרגיש תמיד את ההרגשות הגדולות של הקידוש, ולבעור באש האהבה לה'. לפעמים, ואולי גם יותר מלפעמים, צריכים אנו לעבוד את ה' בפשטות בלי טעם מיוחד. לומר את תיבות התפילה, להניח תפילין ולעשות את כל הפעולות המוטלות עלינו כפשוטן, כפי הכוחות שיש באותו זמן. (כן מסופר על הגאון הרב שך זצ"ל שהיה כידוע גאון עצום ומעמיק נפלא, ופעם כאשר שהה בבית החלים ונבצר ממנו להעמיק כדרכו, נענה ואמר: צריכים ליטול ידים, לומר מודה אני, להניח תפילין. כלומר לעשות כעת את מה שביכולתי לעשות). זה נקרא מוחין דקטנות.

אבל את הכרפס צריכים לטבול במי מלח. בהטבלה הזו ישנו סוד גדול ונורא, ונעשה כאן יחוד נפלא עם ה' כי באמת צריכים להבין ולהאמין שגם כאשר אני נמצא בקטנות ולא מרגיש שום טעם בעבודה, גם אז נעשה יחוד עם ה'! (בדרך אפשר יכולים לכתוב זאת 'יחוד בעשיה'). הרי זה כעין המסופר על הבעש"ט הקדוש שבדרכו לארץ ישראל ניטלו ממנו כל המוחין והוא פתח באמירת אותיות הא' ב' בפשטות, מתוך אמונה פשוטה שהוא עושה נחת רוח לה' יתברך בכך.

ואם יהודי זוכה להאמין בה' בזמני הקטנות, ולהאמין בכח הגדול שיש לו ולפעולותיו, הרי זהו כח אדיר שלא ניתן לתארו ולשערו! כי בדרך כלל עבודת ה' נעשית בעיקר בגדלות, והנה יהודי זה זכה לגלות את ה' גם בקטנות! זהו חידוש גדול מאוד שפועל בירורים ונחת רוח מיוחדת לעילא. העבודה בזמני קטנות מקרבת את היהודי לה' יתברך לאין ערוך מאשר העבודה בזמני גדלות! כידוע אשר רוב הצדיקים זכו למדרגותיהם הנשגבות על ידי שהלכו בדרך זו והאמינו שגם בזמני קטנות יש לקב"ה נחת רוח מעבודתם. על ידי זה נפתחו להם ארובות השמים וזכו למה שזכו. כי כאשר משיגים שה' יתברך נמצא גם במקומו הקטנות, נמצא שהגיעו להשגה ש'לית אתר פנוי מיניה' ממש, וזוהי ההשגה הגדולה ביותר מכל ההשגות שיתכנו!

יהי

שוברים את המצה האמצעית. יש בו ב'יחץ' סודות גדולים ונוראים עד אין סוף ממש! ונביא מעט על קצה המזלג. כי נשמות ישראל מרומוזים בחלק הקטן של המצה, ואילו את החלק הגדול מסתירים. אבל אנו מאמינים שעוד נחזור להיות עם שלם ביחוד עם ה' יתברך. לכן בזמן של 'צפון' באכילת האפיקומן נעשה ממש עניין של היחוד השלם, שחוזרים להיות בשלימות עם ה' יתברך ביחוד בתכלית!

בשם הוי' יש ד' אותיות, כלל ישראל הם כנגד ה' אחרונה, השכינה הקדושה שיורדת לגלות ללקט ניצוצות, ועבודתנו היא לחבר את השכינה עם קודשא בריך הוא המרומוז באות ו'. ותכלית הפירוד היא כדי להגיע לעתיד לבוא ליחוד וחיבור גדול הרבה יותר. (כעבודת הנסירה בראש השנה כדי להגיע ליחוד גדול יותר ואכהמ"ל). כי על ידי שנפרדים, ומתחזקים לבנות בקרבנו את האמונה שגם כאשר נראה שיש פרידה, ה' יתברך נמצא איתנו, על ידי זה נעשה אחר כך יחוד גדול בהרבה!

לכן איתא לחתוך את המצה - והעיקר הוא בכוונת הלב - בצורה של אות ו' ואות ד'. החלק הקטן מרמז לשכינה - אות ד', והחלק הגדול קוב"ה - אות ו'. ובסוף הסדר חוזר ומייחדם ונעשה השם שלם, והיהודי מתייחד עם ה' יתברך בשלימות!

כעת מגיעים המוחין המכונים 'קטנות דאבא'. כאמור לעיל ראשית מתעוררת ההרגשה שה' בוחר בי ואני בנו אהובו וזה מעורר בנו אהבה עזה והשתוקקות לה'. ובכרפס מקבלים את הכח להאמין באהבת ה' גם במצבים של קטנות.

כעת מגיעים להשגת 'מוחין דאבא' בכח המצות הקדושות.

ה' יתברך הוא אבא שלנו! וכשם שיש הבדל בין אהבת האב לאהבת האם, כך יש גם ברוחניות (ובאמת הגשמיות משתלשלת מהרוחניות). כי בדרך כלל האמא יותר דואגת להאכיל ולהשקות את הילד, וכן להשתעשע אתו.

אבל הקשר עם האבא הוא שונה. זהו קשר יותר עצמי, זהו אבא שלי ולכן אני מבוטל אליו. אבא היינו ההכרה שיש מישהו שאובה אותי ואני חלק ממנו בלי הרחבות יותר מכך. זוהי המציאות, הוא אבי ואני בנו! אני אובה אותו והוא אוהב אתי!

יתכן שהאבא עובד כל היום או יושב ולומד ולא פוגש את בנו בכלל, אבל הבן יודע שהוא אוהב אותו והוא חלק ממנו. (הרחבנו בכך רבות בשיעורי תניא בגליונות הקודמים). זה היה החסרון של אדם הראשון, כי לא היה לו אבא והוא לא הכיר את סוג הקשר הזה של אהבת אב לבן. לכן כאשר ה' ציווה אותו שלא לאכול מעץ הדעץ, הוא הרגיש כביכול רוצים לקחת ממנו משהו. אבל כאשר זוכים למוחין דאבא, היינו להבין שה' הוא אבינו, אזי מבינים שלה' יתברך אין שום עניין למנוע מאתנו דבר, כי הוא הרי אחד ומאוחד איתי ממש. אלא הענין הוא רק עבור טובת הבן בלבד, לחנכו ולחכמו.

מאותו החטא של חסרון ההכרה בכך שה' הוא אבינו, מזה השתלשלה כל הירידה למצרים! ולעומת זאת כח המצה הוא להחזיר ולהחדיר את הידיעה הזו כדבעי. כמאמר הרה"ק בעל התניא 'אין התינוק יודע לקרוא אבא עד שיטעום טעם דגן'. כי בכח המצה מקבלים הכרה בכך שה' יתברך הוא אבינו, וממאנים לשמוע בקול הנחש שמנסה לעשוק מאיתנו את הידיעה הזו.

כעת הזו נישא תפילה: רבנו של עולם אני רוצה להתייחד אתך! לא להיות נפרד חלילה! אני מבין שאם אתה מסתתר ממני, אין זה אלא כדי שאחפש אחריו (כמבואר באריכות בהקדמה לספר נר מצוה ותורה אור). וככל שתגבר ההשתוקקות שלי אליך יותר, אזכה להתקרב אליך יותר ויותר!

מגיד

עיקר הכח לבנות את האמונה הוא על ידי דיבורי תורה ותפילה. על ידי הדיבור בסיפור יציאת מצרים אנו מקבלים את הכח להאמין, 'האמנתי כי אדבר!' כך נבנית האמונה שלנו!

מוזגין כוס שני מכאן הבן שואל

צדיקים גילו שכעת הזאת הוא עת רצון לפעול ישועות לחשוכי בנים.

אבל גם מי שכבר זכה לילדים, יבקש כעת שילדיו יכירו את ה'! ויתירה מכך, כל אחד צריך לבקש 'וכאן הבן שואל', אני שואל ומבקש שאזכה לחיות כבנך! בלילה הזה גילית שאפשר לחיות כך, אנא תרחם עלי שאזכה לכך כל השנה!

לאחר מכן מרבים להאריך ולשוחח על הניסים הגדולים, ומרחיבים לדבר כמה שיותר על כל נס. כי עיקר הקשר עם ה' הוא על ידי דיבורים. ידוע המסופר בחז"ל על אותו הלך שביקש מה' שיזמין לו חמור, ואכן עבר שם אדון שאתונו ילדה והוא ציווה על היהודי לשאת את החומר על כתפיו, כיון שהוא לא ביקש חמור לרכב עליו.

והנה כל הרואה עובדה זו עומד ותוהה, שמא גם אני לא יצאתי ידי חובת פירוט בקשותיי. לפעמים גם יכולים להימנע לגמרי מלהתפלל, מרוב חששות שמא בקשתי עוד תהיה לי לרועץ חלילה. ואולי צריכים להתפלל, ה' תביא לי אוכל לחג, ושהוא לא יהיה מקולקל, ושלא תהיה לי אלרגיה.... וכי אין לדבר סוף?

אלא מובן ופשוט שה' יתברך לא מחפש להעניש אותך אם לא בקשת כמו שצריך. אלא לכאורה הביאור בזה הוא שאותו יהודי ביקש את בקשתו לא מתוך רצון להתאחד עם ה', אלא רק תביא לי ושלום. זה בוודאי לא נחשב תפילה! כי כל עניין התפילה הוא החיבור עם ה'!

וזה לא דווקא בעניינים רוחניים, אלא גם בענייני גשמיות מה שרק לא יהיה, כגון שמבקש ספה חדשה לחג, ושהטיול בחול המועד יצליח, תכלית כל התפילות היא הקשר עם ה'! אבל אם התפילה היא רק כדי לקבל את הצרכים, זו לא תפילה של קירוב אלא של ריחוק. לפעמים זו

אפילו תפילה מתוך כעס חלילה, למה אין לי כאן חמור?! זה לא נחשב תפילה!

והיות שזו לא נחשבת תפילה, הוא קיבל חמור לשאתו על כתפיו. אבל יהודי שכן רוצה את הקשר עם ה' והוא מבקש משהו, בוודאי שהוא יקבל אותו ברחמים רבים. אלא שריבוי הפרטים בבקשה מוסיף קשר גם בכל הפרטים, כמו שמצינו בתפילת חנה. ובאמצעות תפילה שכזו יכולים לפעול קשר אמתי עם ה' אפילו דברים הכי פשוטים, עד שיכולים לפעול ישועה בכל דבר ודבר, כי הדיבור יוצר קשר של הכרה אמתי בה'.

מכאן העניין להרחיב ולדבר כמה מכות בדיוק הכה ה' במצרים, עשרה או חמש מאות וכו', כי על ידי כן פועלים קשר של אמונה גם בתוך כל הפרטים הללו.

רהצה

על ידי שתיית הכוס הזו שנאמרו עליה כל כך הרבה דיבורי קדושה ואמונה, אנו רוחצים את הלב מכל מיני תאוות רעות, ונשארים נקיים לה' בלבד!

מוציא מצה

כעת אנו זוכים סוף סוף לעיקר של יציאת מצרים, אכילת מצה! אנו מקבלים את הדעת השלימה שה' יתברך הוא אבא שלי ואני בנו! אין בעולם דבר שיוכל להפריד בינינו! אבא נשאר אבא תמיד תמיד! והשלימות היא דווקא כאשר היא באה גם מצד הגדלות וגם מצד הקטנות. כך גם כאשר הבן יגדל וייעשה לאיש העומד בכוחות עצמו,

הוא ישאר בקשר ובהכרה עם אביו. גם כאשר נדמה שהוא כבר יכול להסתדר לבד, הוא ידע שכל הכוחות מגיעים מאביו!

וזאת יש לדעת שכוונות המצה הם כהכוונות של מצוות תפילין, אלא שכעת אנו זוכים ממש לאכול את זה ולהפנים את זה היטב בכל עצמותינו!

בזמן של אכילת מצה ראוי להתפלל במחשבה: רבונו של עולם תן לי בבקשה דעת שאדע שאתה אוהב אותי תמיד, בין כאשר אני בקטנות ובין בגדלות, כך אני אחיה איתך כל השנה כולה!

הכח של יהודי לחיות עם ה' יתברך כמו שחיים עם אבא, מתקבל כעת בזמן אכילת מצה!

מרור

במהלך החיים מוכרחים לעבור גם זמנים ומצבים של מרור. לא עלינו המלאכה להבין למה ומדוע, עבודתנו היא בעיקר להטביל את המרור בחרוסת, ובזה נעשית המתקה. כלומר לראות איך בתוך כל הצער שעובר עלי, גם שם ישנה הרחבה אשר הרחיב ה' לנו בתוך צרותינו. בזה אנחנו רואים איך שגם בתוך המרירות הוא נמצא איתנו!

על ידי הטיבול הזה אנו מראים שגם בתוך הזמנים של החושך, ה' אתנו. גם כאן יש לה 'יתברך התפארות ממני! גם עכשיו אני עושה לו נחת רוח! למרות שאני לא מרגיש כלום חוץ מהדברים הקשים שעוברים עלי, למרות זאת אני מתחזק וגורם יחדו גדול ונפלא! זוהי הדרך להמתיק את כל הדברים הקשים!

ונפסק בהלכה 'בלע מרור לא יצא'. אין ענין לבלוע את המרור סתם

ולהמשיך הלאה, אלא צריך לראות ולמצוא דבר טוב בתוכו, וכך מגיע לתכלית של כל הקושי.

בכח אכילת מרור יכולים להמתיק כל מיני קשיים ומרידות בחיים, על ידי שמתחזק להאמין באמונה שלימה שגם כאן ה' נמצא, כך מתבטלת המרידות כולה!

דווקא בלילה קדוש שכזה יש לדעת שאכן יש מרידות, אבל יש באמונה כח להמתיק הכל!

כורך

אוכלים המצה עם מרור וחרוסת אבל בהסיבה! ובאמת יש מקום לתמוה, מה ענין ההסיבה כעת כאשר אוכלים מרור שעניינו קושי הגלות?

אלא איתא בזוהר הקדוש סוד גדול, שעל ידי 'כורך', שאוכלים את המרור עם המצה, מצה היינו השכינה ונרמז בכך שהשכינה נמצאת איתנו בגלות. 'בכל צרתם לו צר'.

ויש לפרש הדברים על פי מאי דאיתא בל"מ (פ"ט וצ') (בהגהה וזה לשונו וּתְחַסְּרוּ מֵעֵט מַאֲלָקִים וְכְבוֹד וְהָדָר תַּעֲטֹרוּ (תְּהִלִּים ח) הִנֵּה יָדוּעַ כִּי כָּל מָה שֶׁחָסַר לְאַדָּם הֵן בְּרוּחָנִי הֵן בְּגִשְׁמִי הַחֲסָרוֹן הוּא בְּהִשְׁכִּינָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת אֱלֹקִים וְזֶהוּ וְתַחֲסֹרוּ בְּיָדָי מֵעֵט מַאֲלָקִים הֵינוּ הַחֲסָרוֹן בְּיָדָי מַאֲלָקִים, הֵינוּ בְּהִשְׁכִּינָה אֵךְ כְּשִׁידַע זֹאת, שֶׁהַחֲסָרוֹן הוּא לְמַעֲלָה וּלְמַטָּה בְּיָדָי יִהְיֶה לוֹ צֶעַר גָּדוֹל וְעֲצָבוֹת, וְלֹא יוּכַל לְעַבֵּד הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּשִׂמְחָה לְכָךְ צָרִיךְ לְהִשָּׁב לְעֲצָמוֹ, מָה אֲנִי וּמָה חַיִּי כִּי הַמֶּלֶךְ בְּעֲצָמוֹ מְסַפֵּר לִי הַחֲסָרוֹן שְׁלוֹ וְכִי יֵשׁ כְּבוֹד גָּדוֹל מִזֶּה מִתּוֹךְ כֵּךְ בָּא לְשִׂמְחָה גְּדוֹלָה, וְנִתְחַדְּשׁוּ הַמַּחֲיִין שְׁלוֹ וְכְבוֹד וְהָדָר תַּעֲטֹרוּ הֵינוּ עַל יְדֵי כְבוֹד וְהָדָר שֶׁיֵּשׁ לוֹ שֶׁהַמֶּלֶךְ בְּעֲצָמוֹ מְסַפֵּר לוֹ הַחֲסָרוֹן תַּעֲטֹרוּ בְּמַחֲיִין חֲדָשִׁים.

צ - אנכי אשמח בה' יתמו חטאים מן הארץ

[לְשׁוֹן הַחֲבֵרִים] אֲנֹכִי אֶשְׂמַח בַּה' יִתְּמוּ חַטָּאִים מִן הָאָרֶץ (תְּהִלִּים ק"ד) הִנֵּה יָדוּעַ, כִּי כָּל

החסרונות שבאים לאדם הן באין מחמת השבירה, שנפלו ניצוצות ונחסרו מהשכינה כידוע והתקון הוא על ידי שמשמח את עצמו באלקיו אזי נשלמו כל החסרונות מהשבירה, ונתעלה כל הניצוצות אנכי אשמח בה יתמו ונשלמו כל החטאים, הינו החסרונות כמו שכתוב (מלכים א א) : "הייתי אני ובני שלמה חטאים" מן הארץ הינו ארץ העליונה בחינת השכינה

וכן מובא בדגל מחנה אפרים בשם הבעש"ט אשר כל צער שיש בעולם הוא חסרון בשכינה. ועל ידי שמתפלל למלאות את חסרון השכינה, נתקן גם הקושי והחסרון שכאן בעולם.

והדברים עמוקים מאוד, אבל לענייננו יש לומר, שאם מבינים שהמרור שאני אוכל כעת, אני לא אוכל אותו לבד, אלא כביכול השכינה אוכלת אותו יחד איתי! בכח זה יכולים להרגיש חירות גם בזמן המרירות. על כן אנו אוכלים את המרור בהסיבה!

כי עיקר הצער נובע מההרגשה כביכול שכחו אותי במצרים, לא מסתכלים עלי ואני לא חשוב. אבל אם יודעים שהשכינה איתי, אין לך בן חורין גדול מזה!

שלתן עורך

בספרים הקדושים הפליגו בקדושת סעודה זו יותר מכל סעודות השנה. זוהי סעודה מעין דלעתיד, סעודת עורו של לוויתן!

בפשטות על ידי שזוכים לדעת ולכלל הקדושות שזכינו להם, הרי יש כאן אדם חדש! אדם של גאולה! הרי זה כמו גר שזוכה לראשונה בחייו לאכול כיהודי! או ליתר דיוק כמו יהודי שחשב שהוא גוי, והתברר לו שהוא יהודי!

עכשיו אנחנו יודעים מי אנחנו! הרי זו שמחה יותר גדולה מסעודת נישואין!

כמובן שהאכילה צריך שתהיה בדרך ארץ כמו מי שיושב עם אביו שלא התראה עמו שנים ארוכות. אביך כמובן רוצה לראות אותך אוכל ומתענג, יש בכך ביטוי לשמחה הגדולה שחזרתם להיות יחדיו. אבל זה יהיה מתוך כבוד ודרך ארץ!

עכשיו יכולים כבר לאכול את **ה'צפון'** מציאות ה' שהייתה נסתרת כל כך כדי שנחפש אותה וכשנמצאנה יגדל היחוד עד מאוד. עכשיו הכל מתגלה! שוב מתחברים כל אותיות השם הוי"ו! יש לנו את המוחין הנרמזים ב' ובה'. אנו יודעים שה' יתברך הוא כביכול אבא שלי ואמא שלי! עכשיו אני יכול להתייחד אתו בשלימות ולראות את זיו כבודו!

ברך

במים-אחרונים אנו שוטפים ורוחצים בכח הדעת הנוראה שקיבלנו עכשיו, יש לנו כעת כח לרחוץ גם את המציאות הכי חיצונית וחולינית, שתהיה גם היא טהורה לה' יתברך!

ועל ידי זה יכולים לברך את ה'. בלילה קדוש זה צריך להתאמץ במיוחד בברכת המזון, אחרי שזכינו לכל כך הרבה דעת להכיר את ה', עכשיו אנו צריכים להודות לו ולברך אותו בכל הכוונה, בטובו! בחן בחסד וברחמים! אלוקינו! אבינו! רענו זונינו! לשונות מופלאים שאנו אומרים כל השנה, אלא שבדרך כלל אנו מברכים בדעת של ילד קטן. עכשיו קיבלנו דעת של גדולים, ואנחנו יכולים להכניס את הכוונה הראויה בתיבות המתוקות והמאירות הללו.

כוס של אליהו הנביא ופתיחת הדלת

אנו יודעים שהיו צדיקים זכו לראות את אליהו הנביא ממש, אבל גילוי זה אינו עולה בשם לגבי האור הנפלא שזוכה עכשיו כל יהודי לראות

את הנשמה שלו! לראות את החלק אלוקה ממעל שלו ואת הקשר שלו עם אביו שבשמים!

גילוי זה גדול יותר מגילוי אליהו, שהרי לפעמים אפילו גוים זכו לראות אליהו הנביא כדי להציל יהודים מיד עושקיהם. אבל גילוי הנשמה כאמור זהו הדבר הגדול ביותר!

מה שכן חשוב הוא להבין שאכן אליהו הנביא מגיע כפשוטו לכל בית יהודי! ויש לפרש העניין כמו שאיתא לגבי ברית מילה שאליהו הנביא מגיע לתקן את הקנאות ועל ידי זה מחילת עוונות, כי הוא מגיע ורואה את כלל ישראל שהם קדושים וטהורים, ואז הוא עצמו עומד וטוען לפני ה' : הרי אני קנאי ואני אומר לך במפורש, עם ישראל ראויים לגאולה! בזמן הזה ראוי להתפלל וכן כביכול לחזק את אליהו הנביא שיעורר עלינו רחמים להיושע ברוחניות ובגשמיות, שנזכה לגאולה פרטית וכללית!

הלל

כעת נאמר ההלל ביתר תוקף מאשר בבית הכנסת. אנו מהללים את ה' ואומרים לפניו 'נשמת' על כך שאנו יהודים! אני לא גוי, אני הבן שלך ואתה אבי!

נרצה

מכוונים לעשות את היחוד השלם ממש כמו בזמנים הכי נשגבים, ב'כתר' של שבועות ושמייני עצרת, מעין היחוד השלם! בזמן גבוה כל כך אנו אומרים פיוטים שנראים כלפי חוץ פשוטים, אבל

סודות נפלאים גנוזים בהם! (להלן נביא ביאור שהבאנו בעבר על פיוט 'חד גדיא').

ולאחר מכן אומרים 'שיר השירים', עכשיו זהו הזמן אשר 'הביאני המלך חדריו נגילה ונשמחה בך'! שמחה בה' לבד בלי מקטרגים ומשטינים. בזמן הקדוש הזה אנו יכולים לבטא את אהבת ה' אלינו ואת אהבתנו אליו, לא מתוך שכרות כבפורים, אלא מתוך הגילוי העצום שמאיר עכשיו! הגילוי שמעורר את הרצון והחשק להיזבק בו יתברך בלב שלם! 'אין מפטירין אחר הפסח אפיקומן'. אנחנו רוצים להישאר עם הטעם של המצה בפה, להמשיך אותו לתמיד. שהאמת של המצה תיבלע עמוק בדמינו ובקרבתנו עד העולם!

ספירת העומר

ממחרת הפסח אנו מתחילים לספור ספירת העומר. אחרי כל האור הגדול של ליל הסדר, ה' יתברך רוצה שתעבוד על הדברים בעצמך. עכשיו היהודי כבר יודע לאן לשאוף, הוא כבר יודע למה הוא יכול לזכות. זה הוא הזמן להתחיל לעבוד על הדברים הללו לבד!

בימי הספירה אנו עובדים להאיר בכל יום נקודה אחת. בספה"ק ישנן כוונות מיוחדות לכל יום, אבל העיקר והפשטות הם, לדעת למצוא במה שעובר עליך בכל יום, את המוחין שבזה. כלומר לדעת שה' יתברך מתייחס אליך כמו אבא וכמו אמא, והוא רוצה שתמתיק את מה שצריך. ותבין שגם מוחין דקטנות של הכרפס, גם הם חלק מסדר העבודה.

צדיקים ומקובלים יודעים לכוון בכל יום את הכוונה פלונית השייכת לאותה הלילה, אבל רוב האנשים צריכים פשוט למצוא את ה' בכל מה שעובר עליהם, ולהאמין בו בתכלית!

א כשרן פריילעכן יו"ט פסח!

פיוט 'חד גדיא'

עם ביאור 'נפשי נאלה' על פי דרכי העבודה הפנימית

הנה כל הצרות שמתרגשות על עם ישראל מכל צריהם ואומות העולם, הכל הוא ביטוי חיצוני למצב הרוחני שעובר על עם ישראל בהתמודדותו עם מידותיהם ותאוותיהם הרעות של אומות העולם. ועל ידי שעם ישראל מכניע את נטיותיהם המגונות והמושחתות של האומות, על ידי זה יש להם שליטה לבטל ולהכניע אותם כליל.

חד גדיא, חד גדיא, דזבין אבא בתרי זוזי, חד גדיא, חד גדיא.

חד גדיא הריהו הוא כלל ישראל, הבן האהוב של אבא שבשמים, והוא כגדי תמים ונעים. על פיסקה זו חוזרים שוב ושוב, כדי להחדיר זאת היטב בעומק הלב והנפש: לא משנה מה שלא יקרה ומה שלא יהיה, אנחנו תמיד היינו ונשאר החד גדיא, הבן היחיד והאהוב של ה' יתברך!

ויש להוסיף שלכן אומרים 'חד גדיא חד גדיא' פעמיים, והרי זה מעין מה שאמרו חז"ל על כפל שם ה' ב"ג מדות של רחמים: 'ה' קודם שיחטא וה' לאחר שיחטא'. כי מציאות זאת לא משתנה חלילה בעקבות החטאים. וכמו כן כופלים תיבות חד גדיא לרמז על ענין זה.

כי הנה השטן ואומות העולם מונים את ישראל, אמנם ה' יתברך קנה אתכם בתרי זוזי - שני לוחות הברית - אבל כל זה היה רק

לפני חטא העגל, אך אחרי שחטאתם שוב אינו חפץ בכם ח"ו. על כך אנו שבים וכופלים 'חד גדיא חד גדיא', כל מה שרק עבר ויעבור על עם ישראל לא ישנה את המציאות הזו! תמיד תמיד נאחז ונתחזק במעוזי ידיעה זו שאנו ה'חד גדיא' האהוב לפניו. ידיעה זו היא זו שנוסכת בנו את הכח להמשיך וללחום את מלחמת ה' גם אחרי קשיים ונפילות. כי אנחנו חד גדיא! בן יחיד לאבא שבשמים!!!

בתרי זוזי - מלבד האמור שתרי זוזי רומז לתורה - שני לוחות הברית - בה קנה אותנו ה' יתברך. יש להוסיף גם על פי דברי חז"ל: למה נקרא שמם זוזים, על שם שזזים מזה לזה. יש כאן רמז לאופן בו קנה אותנו ה' יתברך. כי הנה יכולות לצוץ במח ובלב מחשבות זרות: וכי אני ראוי להניח תפילין - כתר המלך? וכי אני ראוי בכלל לקיים את התורה הגדולה והקדושה הזו? מחשבות מעין אלו עלולות לגרום חולשה ורפיון בקיום התורה בכלל, ובפרט להחליש את האמונה בכך שאנו בנו בכורו של ה' יתברך וכי בנו הוא בחר מכל העמים.

על זה בא לנו הציווי: לזוז!!! לא לעצור ולהיתקע במחשבות שכאלו! אין זה עניינך לבדוק אם אתה ראוי או לא! אתה צריך לעשות את המוטל עליך בלי מחשבות מיותרות. ה' ציווה ואתה מקיים! הצטווית ללמוד תורה, לקיים מצוות, להתפלל, עשה את אשר הצטווית לעשות! רק כך נחשבת קבלת התורה שלך לקבלה אמיתית ונכונה!

ואתא שונרא, ואכלא לגדיא, דיבין אבא בתרי זוזי, חד גדיא, חד גדיא.

אחד מטכסיסי היצר הגדולים והחזקים ביותר, היא קליפת השונרא - החתול! היצר הרע אינו מופיע אצל האדם ביום בהיר לפתותו

להיכשל בראיה אסורה או בדיבור אסור וכיו"ב. אלא רק מכניס בקרבו סוג של סקרנות רק לבדוק ולהתעניין מה קורה שם... בעומק הלב הוא מצדיק את עצמו כי הוא רק רוצה לבדוק אן חבריו מדברים חלילה לשון הרע על נושא פלוני, או שזה רק נדמה לי... האם הדבר שראיתי הוא אכן דבר בלתי ראוי, או שזה לא היה כל כך גרוע...

אחרי שקורה מה שקורה והסקרנות השלילית הזו הצליחה לגרור את האדם ולהפילו לאותם מחוזות, או אז מגיע השונרא, אותה נפילה שנגרמה בעקבות הסקרנות המיותרת, ומנסה לאכול את ה'חד גדיא', לערער את הידיעה כי אני בנו בכורו של ה' יתברך.

אבל כנגד זה עומד וזועק הפייטן: לא כן! אלא עדיין **חַד גְּדִיָּא, חַד גְּדִיָּא!** עדיין בן אהוב אתה לפני המקום!!! זו ההגנה שלנו כנגד העין-הרע שמנסים האומות להכניס בנו!

וְאַתָּא כְּלָמָא, וְנִשְׁדָּ לְשׁוֹנְרָא, דְּאַכְלָא לְגְּדִיָּא, דְּזִבִּין אֲבָא בְּתֵרֵי זִוְיָ, חַד גְּדִיָּא, חַד גְּדִיָּא.

אחרי שנופל עם השונרא, מגיעה קליפת הכלב. התגברות יתירה של היצר הרע להכשיל את האדם עם תאוות גסות חלילה. או ירמוז למילוי התאוות בעזות ובגסות ככלב. ואם אמנם בתחילה לא העז לפרוץ כך את הגדרות, אבל אחרי שכבר נכשל עם תירוץ של סקרנות, כעת כבר עלול חלילה ליפול בצורה בוטה וגסה יותר.

לעומת כן שב הפייטן ומזכיר: **חַד גְּדִיָּא, חַד גְּדִיָּא!** תזכור היטב שה' יתברך קנה אותך על ידי תורתו הקדושה, ואתה שייך אליו גם עכשיו. גם בעומק הנסיונות הקשים, אתה שייך לאביך האוהב!!!

וְאַתָּא חוּטְרָא, וְחֶכֶּה לְכַלְבָּא, דְּנִשְׁדָּ לְשׁוּנְרָא, דְּאִכְלָא לְגִדְיָא, דְּזִכִּין אֲבָא בְּתֵרֵי זִוְי, חַד גִּדְיָא, חַד גִּדְיָא.

אחד הכוחות החזקים להבריא את קליפת הכלב ולטהר את המח והלב מהגסות של היצר שמופיע בעזות פנים ככלב, הוא לימוד התורה באופן כללי, ובפרט לימוד המשניות. התורה "ק ניתנה בשני לוחות הברית שהיו במידת ששה על ששה, כדוגמת מקל שהוא בצורת האות ו'. גם סדרי המשנה הם ששה כדוגמת מקל. כי אם אמנם צריך היהודי להתחזק בעצם עובדת היותנו ה'חד גדיא' של ה' יתברך, אך יחד עם זאת צריך גם להתעצם ולגרש את קליפת הכלב עז הפנים, ואת זאת אנו עושים על ידי התורה הקדושה ובפרט על ידי לימוד המשניות. כפי שהפליגו צדיקים איך שבכח התורה להבריא את החוצפה של צד הקליפה ולזכות לקדושת המחשבה. משנה אותיות נשמה, לשוב ולזכור כי אני נשמה חלק אלוהי ממעל. בכל פעם שיהודי לומד תורה, הרי הוא נותן מכה עזה להבריא את קליפת עזות הכלב, הן באופן סגולי, והן באופן טבעי, כי לימוד התורה מביא בלב מחשבה של בוש: והרי אני בן תורה, בנו של ה' יתברך! וכיצד אעשה הרעה הגדולה הזאת לאלוקי?!

וְאַתָּא נוּרָא, וְשִׁרְף לְחוּטְרָא, דְּחֶכֶּה לְכַלְבָּא, דְּנִשְׁדָּ לְשׁוּנְרָא, דְּאִכְלָא לְגִדְיָא, דְּזִכִּין אֲבָא בְּתֵרֵי זִוְי, חַד גִּדְיָא, חַד גִּדְיָא.

הנה למרות גודל כוחו של המקל - התורה הקדושה - לגרש את קליפת הכלב, הנה יש ובווערת בלב חלילה אש גדולה ונוראה של תאוות, עד שהם שורפים את המקל. כי אם אמנם דברי תורה אינם מקבלים טומאה, אבל הרי כבר ידענו גודל החיוב ללמוד תורה

בקדושה ובטהרה, ועיקר הטהרה היא ללמוד כדי לעשות נחת רוח לה' יתברך ולהתקרב אליו, כי רק על ידי שהוגים בתוה"ק ומבינים מה הוא רצונו יתברך, זוכים להיות קרובים אליו באמת.

אך אם חלילה לא לומדים תורה בטהרה, הרי זה דומה לאיסור להיכנס למקדש ולאכול בקדשים בטומאה. כי צריך שתהיה לו לאדם על כל פנים רצון וכוונה להגיע אי פעם לתורה לשמה, ללימוד לשם קרבת ה'. אבל אם אין לו לאדם כל כוונה להגיע אי פעם לדרגה זו, הרי אש תאוותיו עלולה לשרוף את תורתו, דהיינו שכמה שיעסוק בתורה בהתמדה גדולה, לא יראה בעצמו שום שינוי, והיצר ימשיך להשתולל בקרבו במלוא עוזו. אמנם אין הקב"ה מקפח שכר כל בריה, אבל שיוכל להבריח את הכלב, זה אין בכוחה של תורה שכזו לפעול!

ואחרי כל זאת, שב הפייטן ומזכיר לנו שוב: **חַד גְּדִיָּא, חַד גְּדִיָּא. בְּכָל עַת וּבְכָל מִצַּב יֵשׁ בְּכוּחַךְ לַחַיּוֹת עִם יְדִיעָה זֹו!**

וְאַתָּא מִיָּא, וְכָבֵא לְנוֹרָא, דְּשִׁרְיָ לְחוּטְרָא, דְּהִכָּה לְכַלְבָּא, דְּנִשְׁרַ לְשׁוֹנְרָא, דְּאִמְלָא לְגְדִיָּא, דְּזִבִּין אֶבֶא בְּתֵרִי זִוִּי, חַד גְּדִיָּא, חַד גְּדִיָּא.

על ידי טהרה במי המקוה מדי יום, ובפרט לעת הצורך, זוכים לכבות את האש הזאת, וכך יכולים לזכות לדרגות עצומות. וכבר ידועים דברי מרן הבעש"ט זיע"א שאמר שזכה לכל מדרגותיו לא על ידי תעניות וסיגופים, אלא על ידי ריבוי המקוואות.

אנו עומדים כעת סמוך ונראה להילולת ה'אור החיים' הקדוש זיע"א, וידוע מה שהעיד עליו מרן הבעש"ט שזכה למדרגות נוראות ונשגבות כיון שהתגורר בארה"ק אשר בה מזג האוויר חם יותר, וקל להרבות במקוואות, מה שאין כן בחו"ל.

והרי המקוה אינו מבטל ומחליש את הגוף, אלא אדרבה, מחבר את הנשמה עם הגוף. שהרי ידוע שכל עבירה גורמת חלילה לנשמה לברוח מהגוף, ואפילו אם פגם רק במדת הכעס מסתלקת נשמתו ממנו כידוע מזוהר הקדוש. ועל ידי המקוה חוזרת הנשמה לשכון בגוף.

טהרת המקוה היא ההכנה ונתינת הכח לזכות לדעת של טהרה, לקבל את מי הדעת ולכוון את כל מעשיו לה' יתברך. בכח טהרה זו יכול לחיות ביתר קלות עם הידיעה האמורה של 'חד גדיא'. מה שאין כן בלי טהרה, שאז קשה ביותר לחיות עם המבט הלזה.

וְאַתָּא תּוֹרָא, וְשִׁתָּה לְמִיָּא, דְּכִבְּא לְנוֹרָא, דְּשִׁרְפָּא לְחוּטְרָא, דְּהִכָּה לְכַלְבָּא, דְּנִשְׁדָּ
לְשׁוֹנָא, דְּאִכְלָא לְגִדְיָא, דְּזִבִּין אִבָּא פְתִירי זִוְי, חַד גִּדְיָא, חַד גִּדְיָא.

ישנה מניעה נוספת שיתכן והיא נראית כענין דק, אבל באמת זהו תנאי גדול והכרחי לעבודת ה': קדושת האכילה! בענין זה טועים רבים וגם טובים, וטענתם בפיהם: וכי מה רצונך ממני? והרי אני מוכרח לאכול, וכי אני מסוגל להסתפק בלחם צר ומים לחץ? אבל כאמור זוהי טעות, כי כאשר מדברים אודות ענין קדושת האכילה אין מדובר על מניעה מלאכול, אלא המדור היא 'כיצד' לאכול! אל נא תאכל כהיה תורא... אל תנהג בסעודתך כמנהג פרות חשובות דפה... תאכל ותשתה כמי שאתה צריך, אבל תעשה את זה כמו בן אדם!

בנביא מסופר כי כאשר רצו לבדוק את אנשי החיל, בדקו מי שותה ישירות מהנהר, ומי מגביה את המים אל פיו עם כלי כראוי. ישנה צורה נכונה לאכילה, לאט, בישוב הדעת, כעומד לפני אדם חשוב. אם האכילה אינה נעשית כראוי בדרך ארץ ובמתינות, הרי שגם

אם יקנה את המאכלים עם ההשגחה המהודרת ביותר, הרי יכולה להיאבד ממנו ההשגה במדרגת 'חד גדיא' כפי שראוי שתהיה. אך למרות הכל, בכל מצב צריך לעמול להחדיר לעצמו שתמיד זה זוהי האמת!

וְאַתָּא שׁוּחַט, וְשַׁחַט לְתוֹרָא, דְּשִׁתָּה לְמִיָּא, דְּכָבֵא לְנוֹרָא, דְּשָׂרֵף לְחוּטְרָא, דְּחִכָּה לְכִלְכָּא, דְּנִשְׁדָּ לְשׁוּנְרָא, דְּאִכְלָא לְגִדְיָא, דְּזִבִּין אֶבֶר בְּתֵרֵי זִוְי, חַד גְּדִיָּא, חַד גְּדִיָּא.

הנה עבודת השחיטה הריהי עבודה גדולה ונוראה, היו צדיקים שעסקו במלאכת קודש זו, כגון הצדיק הנסתר רבי יצחק אייזיק מפרעמיסלע זצ"ל, אשר ראו אותו בעבודת השחיטה כשהוא שרוי בדבקות עילאה ובבכיות עצומות. עבודה גדולה היא עבודת השחיטה, להעלות ולתקן את הנשמות המגולגלות בתוך השור או הפר הנשחטים. ושוא יש לומר שמה שנגזר על אותה נשמה לרדת ולהתגלגל בבהמות השדה, הוא מחמת שהתנהג באכילתו כאחד מהם וירד למדרגתם, עד נצרך להגיע לידי של שוחט ירא ושלם שיוכל לתקנו.

אך אליבא דהאמת לא רק השוחט עוסק בתיקון הנשמות, אלא אף גם כל אחד שאוכל את אותו הבשר, הריהו מעלה את הנשמות המגולגלות במאכל. כי ענין השחיטה הוא לתקן את המאכל בקדושה, ועל ידי שזוכה האדם להכניע את הבהמיות של בעת אכילתו, הרי שלא זו בלבד שהוא לא יתגשם על ידי האכילה, אלא אדרבה, עוד יוסיף ויתעלה מעלות רמות בכח אכילתו הזו. וכבר אמרו חז"ל: שולחנו של אדם מכפר עליו! הרי לן דבר נפלא, שעל ידי האכילה בקדושה ובטהרה זוכה ממש לכפרה, ויכול לתקן הכל ולהנצל מכל תאוותיו, ממש כמו שהיה אם היה מביא קרבן על המזבח!

וְאַתָּא מִלֵּאךְ חֲמוּת, וְשִׁחַט לְשׁוּחַט, דְּשִׁחַט לְתוֹרָא, דְּשִׁתָּה לְמִיָּא, דְּכַבֵּא לְנוֹרָא,
דְּשִׁרְף לְחִיטָרָא, דְּחִבֵּה לְכִלְבָּא, דְּנִשֵּׁךְ לְשׁוֹנְרָא, דְּאִמְלָא לְגִדְיָא, דְּזִבְיֵן אָבָא בְּתֵרֵי
זוּי, חַד גִּדְיָא, חַד גִּדְיָא.

בזוהר הקדוש איתא אשר כל ירידה ממדרגה, נקראת מיתה. והנה
אין אדם יודע עתו, ולכל אחד קצובים כל מיני זמנים לטב ולמוטב,
ולעתים מגיע זמן של ירידה למקומות ומחשבות שאינן תלויות
בו עצמו, אלא הקב"ה שלח את מלאכו כדי להוריד עכשיו את
היהודי מדרגתו, כדי שיבצע את תפקידו ושליחותו לגלות את אור
ה' במקומות אלו דייקא. כי לעתים השליחות היא במוחין דגדלות
וברוממות הדעת, ולעתים מורידים אותו למחוזות שהוא אינו יודע
כיצד הם שייכים אליו, וכידוע המעשה מהבעש"ט הקדוש כאשר
לקחו ממנו כל מדרגותיו. וכן הוא גם אצל כל עובד ה' ואצל כל
צדיק באשר הוא, שמוכרח לעבור גם זמנים של ירידה וקטנות.

וְאַתָּא מִלֵּאךְ חֲמוּת, וְשִׁחַט לְשׁוּחַט - מגיע זמן שהמלאך מגיע וכביכול
שוחט את השוחט והוא מרגיש שהוא אינו יוכל לעשות את עבודתו
כראוי לתקן את גשמיות העולם הזה. כעת הזאת מרגיש הצדיק
כמת המוטל בקברו ואין לאל ידו להביא כל תועלת שהיא לעולם.
מצב זה הריהו נסיון גדול ומר עבור עובד ה'.

כך מסופר על הרה"ק רבי לוי יצחק מבארדיטשוב זיע"א שכאשר
ירדה נשמתו הקדושה לעולם, היה זה רק בתנאי שהוא יהיה אפוף
ומוקף במחלוקות ונסיונות. ואכן היו לו תקופות של חשכות כה
גדולה, עד שהיה מתפלל מתוך הסידור בפשטות כיהודי פשוט.
וכי יכולים אנו לשער איזה נסיון נורא זה עבור מי שרגיל להתפלל
כהבארדיטשובער רב!?

אבל זהו חלק מעבודת הצדיק לזכור ולדעת שלעת עתה זוהי עבודתי, לעבוד עבודת עבודה בפשטות גמורה, וכך לזכור שגם במצב זה הריני החד גדיא האהוב של אבי שבשמים!

וְאַתָּא הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְשָׁחַט לְמַלְאךְ הַמּוֹת, וְשָׁחַט לְשׁוֹחֵט, וְשָׁחַט לְתוֹרָא, וְשָׁחַט לְמִיָּא, וְדָבְכָא לְגוֹרָא, וְשָׂרָף לְחוּטְרָא, וְחִבָּה לְכִלְכָּא, וְנִשֵּׁף לְשׁוּנְרָא, וְאַכְלָא לְגִדְיָא, וְזִבְיוֹ אֶפָא בְּתֵרֵי זִזוּ, חַד גְּדִיָּא, חַד גְּדִיָּא.

אחרי ככלות הכל צריך לזכור היטב שאלמלא הקב"ה עוזרו אינו יכול לו, ולבד איננו מסוגלים לכולם! אחרי כל העבודה וכל ההשתדלות צריך תמיד לפנות אליו מתוך ידיעה שרק הוא יכול להכניע את היצר הרע ולקרב אותנו לעבודתו באמת, ובסופו של דבר הרי הוא יתברך ישיב את כל עם ישראל בתשובה שלימה. ואמנם רצונו הוא שנעשה את כל ההשתדלות שבידנו לעשות, אבל מבלעדי עזרתו אין שווים מעשנו מאומה! יחד עם כל המאמצים שלנו, עלינו לשוב ולהתפלל: יהי רצון שלא אחטא! אלוקי נצור לשוני מרע! יהי רצון שלא אכעוס ולא אכעיסך!

שלא בזמן התפילה צריכים לעשות כל טצדקי לשמור על העינים ואת המחשבה דיבור ומעשה, אבל בלי תפילה לא יצליח בשום דבר! כך היה אצל המעפילים שחפצו לעלות לארה"ק בכל מחיר, אבל היות וה' יתברך לא היה עמהם, הרי 'היא לא תצלח'!

על פי זה יתבארו דברי הרמב"ם שהגדיר את מהותה של תשובה ראויה, אשר היא 'עד שיעיד עליו יודע תעלומות שלא ישוב לסורו. וכבר דשו בה רבים דלכאורה לא שביק חיי לכל בריה, וכי מי יכול

להגיע למצב עליון שכזה? וכי ננעלו דרכי התשובה בפני רוב ככל העם?!

ועל פי האמור אפשר לומר (ואמנם אין זה מוכרח על פי פשוטו, אבל על כל פנים היסוד הוא אמתי) כי בדרך כלל כאשר יהודי רוצה לשוב בתשובה 'זיך נעמען אין די הענט', להשכים בבוקר, לנצל את הזמן, ללמוד ולהתפלל כראוי, בזמן שכזה מקבל היהודי על עצמו קבלה חזקה ואיתנה, ואומר לעצמו: זהו! גמרתי עם הרע מעתה ועד עולם!!! (דכירנא הפעם הראשונה שהייתי על ציון הבעש"ט הקדוש, כצאתי את האהל היה ברי לי כי הנה התהפכתי למלאך...). אבל הנה חולף מעט זמן, או זמן רב יותר אצל מי ששורד יותר, והנה לא נודע כי באו אל קרבנה... ומראהו כבתחילה... האכזבה כואבת עד לשד העצמות: איך זה שוב קרה לי? איך שוב חזרתי לאותו מעמד ומצב?!

והתשובה על כך היא, כי ה' יתברך כביכול אומר לאדם: אני רואה שאתה כל כך בטוח בעצמך, אתה אפילו מוכן להעיד על כך שהפכת לאיש אחר! אבל עד היכן כבר יכול להגיע כוחו של בשר ודם?

אבל חכם מה הוא אומר? הוא פונה לה' יתברך ואומר לו: אבי שבשמים! יודע אני היטב שהתאוות הללו גדולים ועצומים הם ממני, ואם אתה לא תעזור לי, לא אוכל להם! ובכן רבונו של עולם, עזור לי! אני אעשה את השתדלותי, ואתה גמור נא בעדי. ולמשל: אני אעמיד מבעוד מועד שעון שיהא הוא מעורר השחר, אבל למעשה אני סומך רק עליך שאכן יהיה לי הכח לקום בהשכמה כחפצי.

כאשר יהודי פונה לקב"ה ואומר לו: יהי רצון מלפניך שאזכה

לקדושה פלונית ולהצלחה אלמונית במלחמת היצר, הרי שהוא לא סומך על עצמו, הוא לא מעיד על יכולתו וכוחו, אלא מודה שהכל בידי יתברך. או אז אומר לו ה' יתברך: אם אתה אינך מעיד על עצמך, אעיד אני עליך ותזכה לכל הקדושות!

כן איתא בספה"ק (חי' הרי"ם ועוד) שכאשר יהודי נכשל בגאווה, ולא דווקא גאווה גסה ממש, אלא אפילו גאווה דקה בעומק שיתי הנפש, התחושה כביכול אני יכול להסתדר בעצמי, תיכף מתרגשת עליו נפילה כלשהי. [וזהו דבר שיכול כל אדם לבדוק בעצמו כאשר נופלת במוחו ובלבו מחשבה והרגשה של 'כוחי ועוצם ידי'].

וזאת חשוב להדגיש: באם נשיאת-עינים זו למרום על כל צעד ושעל גורמת לך לרפיון וחולשה מההשתדלות המוטלת עליך, אות היא כי לא הבנת את הענין לאשורו. כי באמת ידיעה זו כאשר היא נקלטת בצורה נכונה, טבעה שהיא מביאה את האדם לשעוט קדימה בכל עוז, באשר הוא מבין שאין מעלה ומדרגה שיבצר ממנו להגיע עדיה, כי הרי הוא במילא אינו הולך בכוחות עצמו, אלא בכוח הגדול של אבינו שבשמים אשר הוא אין סוף ולכוחותיו ויכולותיו אין סוף! מעתה גם דברים שלא חשבת שאי פעם תוכל להשיג אותם, תראה שהם בהישג ידך בסיוע ממעל!

תשובה אמתית היא 'עד שיעיד עליו יודע תעלומות שלא ישוב לאותו החטא! כלומר, עד שיגיע למצב שהוא כבר לא מעיד על עצמו, אלא מבין שהקב"ה בלבד הוא הנותן כח לעשות חיל, וכי רק הוא זה אשר יוכל להעיד על יכולותיך! אבל כל עוד סבור אתה שהדברים הם בשליטתך, עדיין אין זו תשובה ראויה.

זהו עיקר אורו של מרן הבעל שם טוב, וזה מה שעתיד משיח צדקנו לגלות איך שהכל הוא אלוקות ואלוקות הוא הכל! כי אמנם

בוודאי שעיקר העיקרים הוא תורה, ורבי שמעון בר יוחאי וחבריו לא התבטלו מדברי תורה אפילו לתפילה. אבל להגיע לכזו מדרגה של ביטול מוחלט לה' יתברך, אפשר רק על ידי ריבוי תפילות! וכפי שגילה רבי חיים וויטאל זיע"א שבדורותינו עיקר התיקון הוא עבודת התפילה, אשר דרכה זוכים להכיר שהכל מאתו יתברך, והוא זה אשר פועל ומתקן הכל.

בזה מסתיים הפיוט הקדוש להודיע ולהיוודע שבסופו של דבר ישובו ישראל להכיר באמת שהכל בידי ה', והקב"ה ישוב שנית לקדשה, להשיב את ה'חד גדיא' להיות עמו במחיצתו לנצח נצחים! והיה לעת ערב יהיה אור גדול שיגלה איך כל המעברים של הגלות, הביאו וחיזקו את עומק הקשר שבין הקב"ה לבניו אהוביו!!!

קריאת קודש

אל כבוד אחינו בני ישראל
הנהנים מהאור הגנוז בגליוני

נפשי גאלה

היו"ל בתפארה ומופצים
בתפוצות ארץ הקודש

אליכם אישים אקרא!

אין הקומץ משביע את הארי וההוצאות גדלו
למעלה ראש וכמעט ואין ביכולתנו לשאת את
משא העם הזה לבדנו.

אמר מרן הבעל שם טוב הקדוש:

‘קרבה אל נפשי גאלה’

עלינו לדאוג לגאולת הנפש

ומתוכה תצמח הגאולה השלימה!

תרומתך להפצת הגליון

‘קרבה אל נפשי גאלה’

תעזור בס"ד לעוד ועוד יהודים

לזכות לגאולת הנפש!

לתרומות להנצחות, לע"נ או לרגל שמחה

וכן להערות והארות ולקבלת הגליון

ניתן לפנות

להר"ר יחיאל יהושע פרישמן

בפל' 052-766-2543

או בדוא"ל k7662543@gmail.com

